

- Існує інтернаціональний обов'язок, що створює права та обов'язки, і який полягає в тому, щоб виступати проти будь-якого зловживання владою, незалежно від того, хто його здійснює і хто стає його жертвами. Зрештою, всіма нами керують, а це значить, що всі ми солідарні.

Рижков Владислав Сергійович,
курсант 2-го курсу ННІ № 3 НАВС
Науковий керівник: **Петрова Г.М.,**
кандидат філософських наук,
доцент кафедри філософії права
та юридичної логіки

ХАННА АРЕНДТ

Ханна Арендт (1906-1975) - німецько-американський філософ єврейського походження, культова особистість ХХ століття. Учениця Мартіна Хайдеггера і Карла Ясперса, політичний мислитель і дослідник антропологічної основи німецького тоталітаризму, вона одна з перших заговорила про справжню природу зла і всебічно вивчила це явище, яке, на її думку, далеко не завжди криється в прагненні людини зробити щось жахливе, а набагато частіше пов'язане з відмовою від думки і власної відповідальності за свій вибір. Будучи свідком зародження, розквіту і занепаду тоталітарних режимів, Арендт зробила тоталітаризм відправним пунктом багатьох найважливіших міркувань, які допомогли їй по-новому поглянути на права людини, взаємовідносини волі і мислення, проблему свободи і відповідальності, розмежування приватного життя і публічного простору.

Почесний доктор багатьох університетів, лауреат премій в області соціальних наук Німеччини, США, Данії. Доктор філософії (1928), член-кореспондент Німецької академії мови та літератури (ФРН), дійсний член Американської академії політичних наук. Нагороджена премією Лессінга (1959), медаллю Емерсона - Торо (1969), премією Сонніга за внесок в європейську цивілізацію (за 8 місяців до смерті). У німецькій філософії Арендт стала відома завдяки своїм дослідженням соціологічної-антропологічних категорій праці, виробництва й активності і новому діалектичного-антропологічного підходу до основних питань людського буття і діяльності.

Спадщина Арендт включає в себе більше 450 робіт, різноманітних з проблематики, але об'єднаних загальним смисловим фокусом всієї її філософської системи, яким є інтенція на здійснення рефлексивного осмислення сучасності ("думати над тим, що ми робимо"), проте її творчість представлена в досить широкому діапазоні: від політологічно маркованої

аналітики феномена тоталітаризму - до текстологічного дослідження мови художнього твору.

У 2012 році про неї було знято художній фільм «Ханна Арендт» (режисер - Маргарет фон Тротта, в головній ролі - Барбара Зукова). Серед фундаментальних досліджень філософині: «Джерела тоталітаризму» (The Origins of Totalitarianism, 1951); «Ситуація людини» (The Human Condition, 1958) і Про революцію (On Revolution, 1963). Широко відома книга «Банальність зла. Ейхман в Єрусалимі» (Eichmann in Jerusalem, 1963), яка викликала численні суперечки про природу і сенс Голокосту.

Твори Арендт завжди відрізняла незалежністю суджень, її не можна було зарахувати ні до консерваторів, ні до прогресистів; теорії, які вона висувала, не можна було назвати оптимістичними або ж песимістичними. Оцінки сучасників і поточних подій завжди відрізнялися свіжістю погляду і нестандартністю, а історичні реконструкції - оригінальністю змісту і стилю. Портрет Адольфа Ейхмана - НЕ божевільного і не демона, а всього лише бюрократа, бездумно виконує свої адміністративні функції, пов'язані з масовим вбивством («банальність зла»), - перевернув загальноприйняті уявлення про нацизм, включаючи власні ранні роздуми Арендт про «радикальне зло».

Філософ вважала, що центральною характеристикою будь-якого суспільства є баланс між публічністю і приватністю, а порушення гармонійного співвідношення між цими сферами деформує нормальний перебіг людського життя. У тоталітарних суспільствах дисбаланс на користь публічності гранично розширює межі втручання держави в життя людини, до мінімуму зводячи можливість прояву людиною себе в приватній сфері.

Її підхід до політики виводив на перший план активну громадянську позицію у формі громадської участі та колективного обговорення значущих політичних питань. Політична діяльність для Арендт вивільняє людські здібності до дії і судження, а не просто призводить до згоди або до загальних уявлень про благо. З одного боку, Арендт критикувала представницьку демократію, розділяла мораль і політику, підвищувала революційну традицію. З іншого боку, мислитель відстоювала конституціоналізм, верховенство закону і права людини, які для Арендт включали права на дію і думку. Арендт приділяла особливу увагу поняттю свободи, вказуючи, що свобода в сфері політики виступає як «опір» в контексті впливу і як «особливе особиста думка» - в контексті незгоди. Потенціал свободи інспірує «починання нового», що реалізується в особливому зрізі людської життєдіяльності - «активності». На відміну від «праці», що забезпечує відтворення біологічних процесів людського організму і не потребує для свого здійснення Іншого, і «виробництва», що відтворює неорганічне тіло цивілізації і реалізує зв'язок між людьми лише в контексті, заданому технологічної програмою, «активність» спрямована на інших людей. Саме

здійснюючи її, людина виступає не як «робоча тварина» або «людина виробляюча», а як творчий суб'єкт «починання нового».

У Новітній час, на думку Арендт, головна небезпека для світової цивілізації знаходиться не ззовні – як от, природні катаклізми або «зовнішнє варварство», а зсередини, так як ХХ століття показало, що світова цивілізація може породжувати варварство з себе самої. Одним з явищ, що дали безпосередній поштовх зародженню тоталітарних рухів, Арендт вважає появу в ХХ столітті феномену «мас». «Падіння охоронних стін між класами, - писала Арендт, - перетворило сонні більшості, що стоять за всіма партіями, в одну величезну, неорганізований, безструктурну масу озлоблених індивідів... Вони не потребували спростування аргументації противників і послідовно прагнули методів, які закінчувалися смертю, а не наверненням в нову віру, обіцяли терор, а не переконання». Тоталітаризм створюється поєднанням репресій і внутрішнього самопримусу людей, «тиранії логічності» тоталітарної ідеології. Цією «тиранією логічності» людина передоручає виробництво своїх думок, що є зрадою її внутрішньої свободи.

Інші яскраві висловлювання і цитати Ханни Арендт:

«Якщо закон природи в тому, щоб усувати все шкідливе і не пристосоване до життя, то, коли раптом виявилось б, що вже не можна виявити нових категорій шкідливого і непристосованого, це означало б кінець самої природи. Якщо закон історії в тому, що в класову боротьбу певні класи "відмирають", то цій самій людській історії прийшов би кінець, якби не формувалися нові рудиментарні класи, з тим, щоб в свою чергу "відмерти" в руках тоталітарних правителів. Іншими словами, закон безперервного вбивства, завдяки якому тоталітарні рухи захоплюють і реалізують владу, залишився б законом руху, навіть якби їм коли-небудь вдалося підпорядкувати своєму правлінню все людство.»

«Завдання тоталітарної поліції полягає не в розкритті злочину, а в тому, щоб бути напоготові, коли уряд вирішує заарештувати певну категорію населення. Її головна політична характеристика полягає в тому, що вона одна користується довірою вищої влади і знає, яка політична лінія буде проводитися.»

«Західний світ досі, навіть в найпохмуріші часи, залишав у свого побороного ворога право залишитися в пам'яті на знак самоочевидного визнання факту, що всі ми люди (і тільки люди).»

«Здоровому глузду суперечить не нігілістичний принцип "все дозволено", який вже присутній в утилітарному розумінні здорового глузду, поширеному в ХІХ ст. Здоровий глузд і "нормальні люди" відмовляються повірити в те, що все можливо.»

«Зло в Третьюму рейху втратило ту ознаку, за якою більшість людей його розпізнають - воно перестало бути спокусою. Багато німців і багато нацистів, можливо, відчували спокусу не вбивати, чи не грабувати, не дозволяти своїм сусідам йти на вірну загибель (а те, що кінцевим пунктом

транспорту з євреями була смерть, знали всі, хоча далеко не всі знали жахливі подробиці) і тим самим не ставати співучасниками злочину, які отримали від цього вигоду. Але - Господь знає, вони навчилися опиратися спокусі.»

Савчук Аліна Ігорівна,
курсант 3-го курсу ННІ № 3 НАВС
Науковий керівник: **Петрова Г.М.,**
кандидат філософських наук,
доцент кафедри філософії права
та юридичної логіки

ІДЕАЛЬНИЙ ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ

Часто в гонитві за ідеальним життям ми шукаємо ідеальних персонажів, які будуть виконувати такі ж "ідеальні" ролі. Чи існує ідеальний поліцейський? І що саме робить його таким? Питання відкрите і, як на мене, доволі актуальне.

Справді ж, яким він має бути? Адже у його професійній діяльності чимала низка завдань та обов'язків, які визначило законодавство :неухильно дотримуватися положень Конституції України, законів України та інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність поліції, та Присяги поліцейського; професійно виконувати свої службові обов'язки відповідно до вимог нормативно-правових актів, посадових (функціональних) обов'язків, наказів керівництва; поважати і не порушувати прав і свобод людини; надавати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу особам, які постраждали внаслідок правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я; зберігати інформацію з обмеженим доступом, яка стала йому відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків.

Проте, чи важливо у нашому суспільстві, хто саме буде виконувати ці обов'язки: жінка-поліцейський чи чоловік-поліцейський? Про Національну поліцію в Україні говорять у першу чергу як про сервісну службу. І експерти, і знавці наголошують, що основне завдання поліції – повернути довіру населення. Бо, урахувавши досвід роботи правоохоронних органів в Україні, події Революції Гідності, довіра була майже втрачена. Результати роботи поліцейських уже видно на вулицях українських міст. І йдеться про те, що це має бути якісно нова структура без нав'язаних стереотипів – гендерних, вікових тощо. У першу чергу це про подолання гендерних стереотипів. Так, за два останні роки впровадження гендерної політики можна простежити, що кількість жінок у Національній поліції України значно зросла.

Підсумовуючи усе вищесказане, можна дійти висновку, що ідеальний поліцейським існує і ним може стати будь-хто, хто готовий працювати над собою і якісно виконувати поставлені задачі. У першу чергу, він має бути